

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی ، گروه روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش تربیتی

عنوان :

رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادر و سبک های شناختی با عزت نفس دانش
آموزان دختر

استاد راهنما :

دکتر فریبا حسنی

استاد مشاور :

دکتر مرزگان سپاه منصور

پژوهشگر :

سیده طاهره معروف کلاهی

تابستان ۱۳۹۱

بنام آن کرامت بی انتها و عزت بخش بی منتها

تقدیم به پدرم:

باغبان باغ زندگیم در بیکران، هستی و پشتوانه عنان

وجودم در طوفان زندگی

به پاس صداقت و صفای دلش

تقدیم به مادرم:

زیباترین تصویر حیات ، گویاترین تصویر بودن ، ناب

ترین اندیشه هستی

به پاس یگانگی و مهر مادرانه اش

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب سیده ظاهره معروف کلاهی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۶۶۲۵۶۸ در رشته روانشناسی - تربیتی که در تاریخ ۹۱/۶/۲۸ از پایان نامه خود تحت عنوان : رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادر و سبک های شناختی با عزت نفس دانش آموزان دختر با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم :

۱. این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
۲. این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
۳. چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
۴. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء :

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۱/۶/۲۸

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم سیده طاهره معروف کلاهی
پایان نامه خود را دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف هجده تمام
و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

تشکر و سپاس

از استاد عزیز و بزرگوارم سرکار خانم دکتر فریبا حسنی که با دقت نظر بسیار هدایت این پایان نامه را به عهده داشته اند و راهنمایی های عالمانه شان همواره راهگشایم بوده است کمال تشکر را دارم.

همچنین از استاد محترم و گرانقدر سرکار خانم دکتر مژگان سپاه منصور که با سعه صدر فراوان مشاوره پایان نامه را پذیرفته اند و پیشنهادهای مفیدشان، همیشه یاریگرم بوده است سپاسگزارم.

و با تشکر فروان از استاد عزیز و بزرگوار سرکار خانم دکتر فرناز کشاورزی ارشدی که قبول زحمت نموده و داوری پایان نامه را به عهده گرفته اند.

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

دانشکده: روانشناسی و علوم اجتماعی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۷۰۲۹۰۲۰۴۴
عنوان پایان نامه: رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادر و سبک های شناختی با عزت نفس دانش آموزان دختر		
نام و نام خانوادگی دانشجو: سیده طاهره معروف کلاهی	تاریخ شروع پایان نامه: ۹۰/۱۲/۱۰	تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۶/۲۸
شماره دانشجویی: ۸۹۰۶۶۲۵۶۸	رشته تحصیلی: روانشناسی - تربیتی	
استاد/استادان راهنما: دکتر فریبا حسنی استاد/استادان مشاور: دکتر مژگان سپاه منصور		
آدرس: تهران - ابتدای مرتضوی - بین نواب و اسکندری - پلاک ۳۰ - طبقه اول غربی تلفن: ۶۶۸۷۴۴۰۶		
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):</p> <p>هدف اصلی این پژوهش تعیین رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادر و سبک های شناختی (وابسته به زمینه - مستقل از زمینه) دانش آموز با عزت نفس دانش آموزان دختر بود. بدین منظور تعداد ۱۹۵ نفر دانش آموز دختر، دوم و سوم متوسطه منطقه ۹ و ۱۹ شهر تهران و ۱۹۵ نفر از مادران آنها به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. برای اندازه گیری رضایتمندی زناشویی مادران از پرسشنامه رضایتمندی زناشویی انریچ (۱۹۸۹)، برای اندازه گیری سبک های شناختی دانش آموزان از آزمون گروهی اشکال نهفته ویتکین و دیگران (۱۹۷۱) و برای اندازه گیری عزت نفس دانش آموزان از پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت (۱۹۶۷) استفاده شد. داده های پژوهش با استفاده از روش های آمار توصیفی (شاخص های مرکزی و پراکندگی) و آماراستنباطی (روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیری و آزمون t مستقل) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین رضایتمندی زناشویی مادر با عزت نفس دانش آموزان دختر رابطه مثبت و معنا دار وجود دارد. بین سبک های شناختی دانش آموزان با عزت نفس آنها رابطه مثبت و معنا دار وجود دارد. بین رضایتمندی زناشویی مادر با سبک های شناختی دانش آموز رابطه معنا دار وجود ندارد. همچنین، میانگین عزت نفس دانش آموزان مستقل از زمینه بیشتر از دانش آموزان وابسته به زمینه است. نتایج رگرسیون حاکی از آن است که ۱۲/۴ درصد واریانس عزت نفس را رضایتمندی زناشویی مادر و سبک های شناختی تبیین می کنند. مقایسه نتایج نشان می دهد نقش رضایتمندی زناشویی مادر بیشتر از سبک های شناختی است.</p> <p>واژه های کلیدی: رضایتمندی زناشویی، سبک های شناختی، عزت نفس دانش آموزان</p>		

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است تاریخ و امضا:
 مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

چکیده

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	مقدمه
۵	بیان مسأله
۸	اهمیت پژوهش
۹	اهداف پژوهش
۱۰	فرضیه های پژوهش
۱۰	تعیین متغیرها
۱۱	تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها
۱۱	رضایتمندی زناشویی
۱۱	سبک های شناختی
۱۳	عزت نفس

فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش

۱۵	الف) مرور مبانی نظری
۱۵	بخش اول: رضایتمندی زناشویی
۱۶	تعریف ازدواج
۱۶	تعریف رضایتمندی زناشویی
۱۷	عوامل مؤثر بر رضایتمندی زناشویی
۲۵	نظریه های مربوط به رضایت زناشویی
۲۵	نظریه های طبقه بندی ازدواج های بادوام:
۲۶	نظریه چرخه زندگی زناشویی:
۲۷	نظریه مدل اجتماعی نای
۲۷	نظریه های شناختی:
۲۸	واکنش های مربوط به نارضایتی زناشویی
۲۹	پیشگیری از نارضایتی زناشویی
۳۰	اهمیت ارتباط والدین در رشد شخصیت کودک

۳۱ اهمیت و نقش مادر در رشد و تربیت دختر
۳۲ بخش دوم: سبک های یادگیری و شناختی
۳۳ تعاریف سبک های یادگیری و شناختی
۳۴ سبک های زیستی
۳۵ سبک های عاطفی
۳۵ سبک های شناختی
۳۶ سبک های یادگیری شناختی
۳۷ انواع سبک های یادگیری شناختی
۴۴ سبک شناختی وابسته به زمینه و مستقل از زمینه
۴۸ ویژگی های افراد وابسته به زمینه و مستقل از زمینه
۵۲ ویژگی های سبک های شناختی
۵۳ اندازه گیری سبک های شناختی
۵۴ آزمون اشکال نهفته (EFT)
۵۷ بخش سوم: عزت نفس
۵۸ تعریف عزت نفس
۵۹ مؤلفه های اساسی عزت نفس
۶۲ منابع عزت نفس
۶۳ عزت نفس در دیدگاه های مختلف
۶۳ فروم
۶۳ کوپر اسمیت
۶۴ فرانکن
۶۴ آدلر
۶۵ هورنای
۶۵ مازلو
۶۶ ایس
۶۶ منشأ عزت نفس
۶۸ ابعاد عزت نفس
۷۰ مفهوم خود و عزت نفس
۷۱ عوامل مؤثر بر رشد عزت نفس
۷۳ عزت نفس در دوران نوجوانی
۷۵ ریشه نیاز ما به عزت نفس
۷۵ سودمندی های عزت نفس بالا

۷۶ویژگی‌های عزت نفس پایین
۷۷ب) مروری بر پژوهش‌های انجام شده
۷۷پژوهش‌های انجام شده در زمینه رضایتمندی زناشویی و عزت نفس
۷۷پژوهش‌های خارجی
۷۹پژوهش‌های داخلی
۸۰پژوهش‌های انجام شده در مورد سبک‌های شناختی
۸۰پژوهش‌های خارجی
۸۰پژوهش‌های داخلی

فصل سوم: روش اجرای پژوهش

۸۳مقدمه
۸۳روش پژوهش
۸۴جامعه آماری و حجم آن
۸۴حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۸۵ابزارهای پژوهش
۸۵الف) پرسشنامه رضایت زناشویی
۸۶روایی و اعتبار پرسشنامه
۸۸ب) ابزار سنجش سبک‌های شناختی
۸۹روایی و اعتبار پرسشنامه
۹۰ج) پرسشنامه عزت نفس
۹۱روایی و اعتبار پرسشنامه
۹۲روش اجرای پژوهش
۹۳روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری

۹۵مقدمه
۹۵الف) توصیف داده‌ها
۱۰۱ب) تحلیل داده‌ها

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۰۸.....	مقدمه
۱۰۹.....	خلاصه‌ای از پژوهش
۱۱۰.....	بحث و نتیجه‌گیری
۱۱۵.....	بحث نهایی
۱۱۶.....	محدودیت های پژوهش
۱۱۶.....	پیشنهادهای پژوهش
۱۱۸.....	منابع و مأخذ
۱۱۸.....	منابع فارسی
۱۲۴.....	منابع انگلیسی
۱۲۸.....	پیوست
	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه

عنوان

- جدول ۱-۲. فهرست انواع سبک‌های شناختی..... ۴۳
- جدول ۲-۲. برخی از ویژگی‌های افراد وابسته و مستقل از زمینه..... ۵۱
- جدول ۴-۱: فراوانی و درصد دانش آموزان بر حسب پایه تحصیلی..... ۹۵
- جدول ۴-۲: فراوانی و درصد دانش آموزان بر حسب رشته تحصیلی..... ۹۶
- جدول ۴-۳: فراوانی و درصد وضعیت تحصیلی مادران..... ۹۶
- جدول ۴-۴: شاخص‌های توصیفی نمرات عزت نفس کوپر اسمیت در دانش آموزان..... ۹۷
- جدول ۴-۵: شاخص‌های توصیفی نمرات سبک‌های شناختی وابسته - مستقل از زمینه در دانش آموزان..... ۹۸
- جدول ۴-۶: فراوانی و درصد دانش آموزان بر حسب سبک‌های شناختی وابسته - مستقل از زمینه..... ۹۹
- جدول ۴-۷: شاخص‌های توصیفی نمرات رضایتمندی زناشویی در مادران..... ۹۹
- جدول ۴-۸: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادران با عزت نفس دختران..... ۱۰۱
- جدول ۴-۹: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه بین سبک‌های شناختی با عزت نفس..... ۱۰۲
- جدول ۴-۱۰: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادران با سبک‌های شناختی دختران..... ۱۰۳
- جدول ۴-۱۱: خلاصه نتایج معنی داری مدل رگرسیون برای پیش بینی عزت نفس..... ۱۰۴
- جدول ۴-۱۲: خلاصه جدول معنی داری ضرایب رگرسیون برای پیش بینی عزت نفس..... ۱۰۵
- جدول ۴-۱۳: نتایج آزمون t برای مقایسه عزت نفس در دانش آموزان با سبک‌های شناختی وابسته به زمینه - مستقل از زمینه..... ۱۰۶

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

- نمودار ۴-۱: توزیع نمرات عزت نفس در دانش آموزان ۹۷
- نمودار ۴-۲: توزیع نمرات سبک های شناختی در دانش آموزان ۹۸
- نمودار ۴-۳: توزیع نمرات رضایتمندی زناشویی در مادران ۱۰۰

چکیده

هدف اصلی این پژوهش تعیین رابطه بین رضایتمندی زناشویی مادر و سبک‌های شناختی (وابسته به زمینه - مستقل از زمینه) دانش آموز با عزت نفس دانش آموزان دختر بود. بدین منظور تعداد ۱۹۵ نفر دانش آموز دختر، دوم و سوم متوسطه منطقه ۹ و ۱۹ شهر تهران و ۱۹۵ نفر از مادران آنها به روش نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری رضایتمندی زناشویی مادران از پرسشنامه رضایتمندی زناشویی انریچ (۱۹۸۹)، برای اندازه‌گیری سبک‌های شناختی دانش آموزان از آزمون گروهی اشکال نهفته ویتکین و دیگران (۱۹۷۱) و برای اندازه‌گیری عزت نفس دانش آموزان از پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت (۱۹۶۷) استفاده شد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی (شاخص‌های مرکزی و پراکندگی) و آمار استنباطی (روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیری و آزمون t مستقل) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بین رضایتمندی زناشویی مادر با عزت نفس دانش آموزان دختر رابطه مثبت و معنا دار وجود دارد. بین سبک‌های شناختی دانش آموزان با عزت نفس آنها رابطه مثبت و معنا دار وجود دارد. بین رضایتمندی زناشویی مادر با سبک‌های شناختی دانش آموز رابطه معنا دار وجود ندارد. همچنین، میانگین عزت نفس دانش آموزان مستقل از زمینه بیشتر از دانش آموزان وابسته به زمینه است. نتایج رگرسیون حاکی از آن است که ۱۲/۴ درصد واریانس عزت نفس را رضایتمندی زناشویی مادر و سبک‌های شناختی تبیین می‌کنند. مقایسه نتایج نشان می‌دهد نقش رضایتمندی زناشویی مادر بیشتر از سبک‌های شناختی است.

واژه‌های کلیدی: رضایتمندی زناشویی، سبک‌های شناختی، عزت نفس دانش آموزان

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

خانواده به عنوان سلول اولیه جامعه با پیوند زن و مرد آغاز شده و با تولد فرزندان به حیات خود ادامه می‌دهد و این تسلسل از ابتدای تاریخ وجود داشته و در آینده وجود خواهد داشت. هنگامی که ازدواجی صورت می‌گیرد، دو نفر که با هم تفاوت‌هایی دارند و از نقطه نظرهایی مشابهت، تشکیل کانونی را می‌دهند که خود به عنوان یک ((موجود زنده)) در ارتباط با شرایط محیط زندگی قرار می‌گیرد، از آن تأثیر می‌پذیرد و بر آن تأثیر می‌گذارد (احدی، ۱۳۸۳). خانواده مدرسه عشق است، مرکز محبت است. سخن از عواطف است یعنی همان امری که گرم کننده زندگی و وجود آن همچون روغنی در لای چرخهای ماشین خانواده و جامعه و عاملی برای جلوگیری از اصطکاک هاست، عدم آن و یا محدودیت آن در محیط خانوادگی زمینه را برای نابسامانی آن فراهم می‌آورد عوارض ناشی از جلوه‌های کمبود و نارسایی محبت در محیط خانواده در بعد جسمی، روانی، عاطفی، اجتماعی، رفتار و اخلاق و تحصیل مؤثر است (قائمی، ۱۳۸۶). هنگامی که والدین برای فرزندان یک محیط مطمئن و آرامش بخش فراهم کنند، فرزندان نیز همه استعدادها و توانایی‌هایشان را به کار می‌گیرند و نتایج مطلوب از مساعی خود بدست می‌آورند (ری‌گاردی^۱، ترجمه بخشی، ۱۳۷۹).

۱ . Rayguarendi

روابط خانواده می‌تواند روی یادگیری بچه‌ها نیز مؤثر باشد یادگیری نقش مهمی در بقایای موجودات دارد. این موضوع یکی از مهمترین و قدیمی‌ترین شاخه‌های تخصصی علم روانشناسی و از معدود زمینه‌های روانشناسی است که اندک زمانی پس از استقلال این علم، به عنوان یک نظام علمی پای گرفت و تاکنون، در گسترش دانش روانشناسی نقش بزرگی ایفا کرده است (سیف، ۱۳۸۹). یکی از زمینه‌های پژوهشی در حوزه یادگیری، بررسی سبکهای یادگیری شناختی^۱ است که در این پژوهش، بر اساس یکی از تقسیم بندی‌های سبکهای شناختی (وابسته به زمینه و مستقل از زمینه^۲) و ارتباط آن با عزت نفس دانش آموز مورد توجه قرار گرفته است. سبک های شناختی وابسته به زمینه - ناوابسته به زمینه یکی از معروف‌ترین سبک های شناختی است که ویتکین^۳ (۱۹۶۲) برای اولین بار آن را ارائه کرد. وی معتقد بود که قضاوت‌های ادراکی برخی افراد تحت تأثیر زمینه قرار می‌گیرد، در حالی که زمینه در افراد دیگر تأثیر ندارد یا تأثیر کمی دارد. مفاهیم کلی - تحلیلی نیز امروزه مترادف با این سبک به کار می‌روند (رایدینگ و چیمما^۴، ۱۹۹۱، نقل از امامی‌پور و شمس‌اسفندآباد، ۱۳۸۹). افرادی که دارای سبک وابسته به زمینه‌اند به راحتی نمی‌توانند محرکها را از زمینه‌ها جدا کنند، از این رو ادراکشان به سادگی تحت تأثیر تغییرات زمینه‌ای قرار می‌گیرد. از سویی دیگر، افرادی که دارای سبک ناوابسته به زمینه‌اند به سادگی محرکها را از زمینه‌ها جدا می‌کنند، بنابراین ادراکشان از تغییرات زمینه تأثیر چندانی نمی‌پذیرد (سیف، ۱۳۸۹). نظریه ارگانیسمی ورنر^۵ (۱۹۵۷)، اساس نظریه سبک شناختی وابسته به زمینه - ناوابسته به زمینه است. بر اساس این نظریه، ((تمایز)) ویژگی اصلی هر سیستم ارگانیسمی است. سیستم کم تمایز تقریباً حالت همگن دارد، ولی سیستم پر تمایز حالت ناهمگن دارد. در سیستم پر تمایز، بین نگرشها و احساسات فرد با افراد دیگر مرزهای قطعی و مشخصی وجود دارد. در مقابل، در سیستم کم‌تمایز، فرد با دیگران رابطه دارد. همچنین، سیستم پرتمایز تفکیک زیادی در کارکردهای

۱. cognitive learning styles

۲. field dependent & field independent

۳. Witkin

۴. Riding & Cheema

۵. Werner

روان‌شناختی دارد، بدین معنی که کارکردها از یکدیگر تمایز بیشتری یافته و فعالیت‌های هر یک کاملاً تخصصی شده‌اند (نقل از امامی‌پور و شمس‌اسفندآباد، ۱۳۸۹).

مسئله مورد توجه دیگر در این تحقیق بررسی رابطه رضایتمندی زناشویی مادران و عزت نفس دخترانشان است، و از آنجا که عزت نفس در فرد زمینه اساس ادراک او از تجارب زندگی را فراهم می‌آورد دارای نقش و ارزش بالایی است. شایستگی عاطفی، اجتماعی که از خود ارزیابی مثبت به بار می‌آید می‌تواند به عنوان سپر یا نیرویی در مقابل مشکلات آینده به فرد کمک کند. به نظر می‌رسد که عزت نفس بالا می‌تواند تا حدودی بعضی مسایل و نقص‌های فردی را جبران کند. استور^۱ (۱۹۷۹)، نقل از صندوقچی، (۱۳۸۵). بر اساس مکتب روان‌پویایی، فرمولی برای عزت نفس تهیه نمود که نوزاد پس از تولد بطور فزاینده‌ای از وابستگی و ناتوانی خود و نیاز به بزرگسالان آگاه می‌شود. اگر نوزاد در خانواده‌ای متولد شده باشد که آن خانواده پذیرنده وی باشد و مورد محبت و نوازش و توجه قرار گیرد، بتدریج در طی رشد و تکامل خود، احساس ارزشمندی می‌کند. کوپر اسمیت^۲ (۱۹۶۷) سه مؤلفه اساسی خانوادگی مشترک را در کسانی که واجد عزت نفس فوق‌العاده هستند، بیان می‌نماید. این افراد در وضعیتی بسر می‌برند که ضمن آن انواع محبتی را که مبین احترام، علاقمندی و پذیرش است، تجربه نموده‌اند. والدین این افراد در مقایسه با کودکان واجد عزت نفس پایین بطور فزاینده‌ای جدی هستند. خانواده آنها دمکراسی را مورد توجه قرار می‌دهند. بنابراین، والدین و معلمان می‌باید محیطی را فراهم نمایند که در افزایش عزت نفس کودکانشان مؤثر باشد. بنابراین، در پژوهش حاضر سعی بر آن است که با ارزیابی رضایتمندی زناشویی مادر و سبک‌های شناختی دانش آموز، رابطه این متغیرها با عزت نفس دانش آموز دختر بررسی شود.

۱. Storr

۲. Coopersmith

بیان مسأله

از میان عوامل اجتماعی زیادی که در پرورش فرزند سهم دارند، خانواده بدون شک اهمیتی اساسی دارد (هترینگتون^۱ و پارک، ترجمه پهوریان و همکاران، ۱۳۸۳). چرا که خانواده سیستمی پویاست که از روابط وابسته به هم تشکیل شده و در بطن موقعیتهای اجتماعی – فرهنگی و اقتصادی قرار دارد. همه این عوامل بر نحوه تغییر کردن خانواده در طول زمان تأثیر می‌گذارد پژوهشگران نوین، خانواده را به صورت مجموعه‌ای از روابط وابسته به هم در نظر می‌گیرند و بر طبق نظریه سیستم‌های بوم شناختی، رفتارهای هر عضو خانواده بر رفتارهای سایر اعضا تأثیر می‌گذارد، و این تأثیرات دو جهته (دو سویه) هستند. ارتباط محبت آمیز و صبورانه پاسخهای یاری‌گرانه و مسالمت‌آمیز را فرا می‌خواند و تندی و ناشکیبایی، رفتار خشم آگین و مخالفت را برمی‌انگیزد. هریک از این واکنشها به نوبه خود حلقه جدیدی را در زنجیره تعاملی بوجود می‌آورد. در مورد اول پیام مثبت ادامه می‌یابد، و در مورد دوم پیام منفی یا اجتماعی روی می‌دهد (برک^۲، ترجمه سید محمدی، ۱۳۸۵).

این نکته مهم را باید به خاطر سپرد که والدین با یکدیگر و با فرزندانشان رابطه دارند. آنها به منزله سرچشمه‌های رفاه و حمایت جسمی و روحی متقابل می‌باشند. خانه‌ای که محیط آن ویژگیهایی چون نزاع، سرزنش و ناسازگاری دارد بر والدین و فرزندان، هر دو اثرات زیانباری می‌گذارد. نزاعهای شدید بین والدین، احساسات منفی کودکان را به دنبال می‌آورد. (پدرسون^۳، اندرسون^۴ و کاین^۵، ۱۹۹۷).

۱. Heterington & Park
۲. Berk
۳. Pederson
۴. Anderson
۵. Kine

مسأله دیگری که در این پژوهش به آن پرداخته شده است سبک های شناختی^۱ و عزت نفس^۲ می باشد. پژوهشهای انجام شده بر روی شیوه های مطالعه و یادگیری دانش آموزان نشان داده اند که دانش آموزان از روشهای مختلفی استفاده می کنند. این روش ها تا اندازه ای تحت تأثیر سبک های یادگیری و تا اندازه ای تحت تأثیر محتوای درس ها شکل می گیرد. (هچکا و ولان^۳، ۱۹۹۵، نقل از حسنی، ۱۳۸۹). سبک های یادگیری به چگونگی یادگیری یادگیرنده اشاره دارد، نه به اینکه او به چه خوبی از عهده یادگیری برمی آید. به سخن دیگر، سبکهای یادگیری ترجیحات فرد هستند نه توانایی های یادگیری، کسیدی^۴ (۲۰۰۴) گفته است " می توان سبک شناختی را به عنوان یکی از اجزای مهم سبک یادگیری به حساب آورد." (نقل از سیف، ۱۳۸۹). یکی از معروفترین سبکهای یادگیری، سبک شناختی وابسته به زمینه و ناپسته به زمینه است. یادگیرندگانی که دارای سبک شناختی وابسته به زمینه هستند. تحت تأثیر محیط اطراف خود قرار می گیرند و به جزئیات اصلی و فرعی تکلیف ارائه شده به طور یکسان توجه می کنند. در صورتیکه دانش آموزان دارای سبکهای شناختی ناپسته به زمینه بیشتر تحت تأثیر تغییرات محیطی واقع می شوند و به نکات اصلی تکلیف مورد نظر توجه می نمایند و از توجه به جزئیات صرف نظر می کنند علاوه بر این، افراد وابسته به زمینه در سبک شناختی خود کل گرا هستند. در حالیکه افراد مستقل از زمینه، تحلیلی عمل می کنند. (هان^۵، ۱۹۹۵). بنابراین، نوع سبک شناختی بر چگونگی پردازش اطلاعات آنها تأثیر می گذارد. مطالعه و شناخت انواع سبکهای شناختی در حوزه تعلیم و تربیت حائز اهمیت است. وابستگی — ناپستگی

۱. cognitive styles
۲. self - esteem
۳. Hejka & Whelan
۴. Cassidy
۵. Hun